

Stabiliseringsforsøg andre Steder, som Valutaraadet foretog, viste det sig, at i et stort Antal Lande saa man det samme Billede, nemlig at Stabilisering var mulig trods ret vanskelige og ret forrykkede Forhold, naar man ikke spændte Forventningerne for højt, men indskrænkede sig til en Stabilisering væsentlig paa det bestaaende Grundlag og med en fastlagt Rute fremad, en indenfor beskedne Grænser holdt Forbedring af Valutaen i Fremtiden — det viste sig ikke muligt at føre Valutaen tilbage til Pari og ikke at hildføre meget stærke Forbedringer af den, men altsaa dog at stabilisere den.

I Valutaraadet var man fuldkommen klar over, at en Tilbageførelse til Pari enten i den nærmeste Fremtid eller i Løbet af kortere Tid vilde være om ikke umulig saa dog ugorlig uden ved Anvendelse af saa drastiske Midler i Retning af Diskontoforhøjelse og Kreditindskrænkning, at Erhvervslivet vilde komme til at lide i høj Grad derunder. Der var ogsaa Enighed om, at man ikke vilde gaa til definitivt at nedskære Kronen. Man samlede da om Stabiliseringstanken, udført paa saare beskedent Grundlag, men med Fremgangslinien for Øje, saaledes at der, samtidig med at man stabiliserer omtrent ved den nuværende Kurs, lidt under den, skal tegnes for de tre følgende Halvaar en Linie fremad — atter denné Gang paa meget beskedent Maade, kun med smaa Skridt.

Den tidligere Regering mente jo i Foraaret, den Gang Moratorieloven for Nationalbanken blev fornyet, at man maatte have hel eller delvis Guldindløselighed for Øje; man tænkte ganske vist ogsaa da foreløbig paa den delvise, men man mente altsaa, den maatte komme paa Dagsordenen i Løbet af en ikke alt for fjern Fremtid. Derfor indskrænkede man Moratoriet til et kort Tidsrum, højest til 31. December i Aar, og saaledes, at der hver tredie Maaned skulde kongelig Resolution til før at forny den, men den yderste Fornøelse, der kunde ske, var til 31. December. Samtidig udtalte den afgaaede Regering, at man ikke kunde tænke sig, at Forholdene allerede den Gang var modne til at foretage en Stabilisering — Valutaen var jo den Gang i en bølgende Uro, ikke mindst paa Grund af den stærke politiske Brug, der blev gjort af hele dette Spørgsmaal umiddelbart foran Valget. Det var ogsaa ganske klart efter de forskellige Udtalelser, der fremkom, at noget saadant den Gang umuligt kunde gennemføres i Rigsdagen.

Det, man har tilstræbt i Valutaraadet, er altsaa først og fremmest Sikkerhed for,

at den danske Valuta ikke falder under den nuværende Værdi, og at der skabes en langsom Forbedring i Løbet af de kommende to Aar. Man har været klar over, at naar Nationalbanken skulde give Sikkerhed herfor, maatte der nogle Hjelpeforanstaltninger til fra Statens Side. Jeg fremhæver dette for at betone, hvor overordentlig beskedent Valutaraadet har stillet sine Fordringer, hvor stærkt man har begrænset sig, og hvor stærkt man har ønsket at lette det for Nationalbanken at opfylde den Sikkerhedsfordring, som stilledes til den. For det første har man da været villig til at forlænge Nationalbankens Moratorium for en forholdsvis lang Tid, nemlig for 2 Aar, og man har bøjet sig for Nationalbankens Utilbøjelighed til at gaa ind paa en delvis Guldindløselighed. Jeg skal i øvrigt ikke komme ind paa de forskellige Grunde, der er anført for og imod Guldindløselighed. Man besluttede da at gaa over til en Guldveksel i Lighed med, hvad der er sket i Finland og i forskellige andre Lande, hvorved Kronen holdes i en bestemt Kurs i Forhold til Dollars, men altsaa ikke med umiddelbar Guldindløselighed som Pligt. Man er endvidere gaaet ind paa, at den Gæld, som Staten har til Nationalbanken i Anledning af Købet af de 40 Mill. Kr. Præferenceaktier, skulde tilbagebetales, og man har ogsaa været inde paa, at det var rigtigt, at der blev truffet Foranstaltninger, hvorved Statens Overtrækken af sin Konto i Nationalbanken fremtidig kunde hindres. Man har der været inde paa Tanken om Udstedelse af korte Skatkammerbeviser, og man har endvidere været inde paa Tanken om en Valutakredit, der kunde stilles til Nationalbankens Raadighed ved Statens Hjælp paa den ene eller den anden Maade. Og det er ikke unaturligt, at dette er gaaet ind i Valutaraadets Overvejelser, thi saadanne Valutakreditter har man overalt ment var nødvendige for at skaffe et passende Rygstød for Statens Seddelbank, naar Valutaens Stabilisering skulde sikres. Noget saadant har man gjort i Sverige, og noget saadant har man gjort i Finland, overhovedet overalt, hvor Stabiliseringsforsøg har været gjort. Under hvilke Former dette Rygstød af fremmed Valuta skal skaffes Nationalbanken, er man ikke naaet til nogen egentlig Udtalelse om fra Valutaraadets Side, og jeg mener, at det er et Spørgsmaal, der maa være ganske aabent under Lovforslagets nærmere Behandling her i Tinget. Jeg har hermed nævnt de Punkter, hvor Staten var villig til i høj Grad at imødekomme Nationalbankens Synspunkter og støtte den i Bestræbelserne for at naa